

Az Országzászló előtt

— Ünnepi beszéd az Országzászlónál. —

A zászló tisztelete

Csonka hazánk sok-sok városában, községében ott áll ma már az Országzászló, hogy mindenki, aki előtte elmegy, felébressze és megerősítse a nemzeti zászló iránti tiszteletet. Azt kérdezhetné valaki, hogyan, hát nálunk szükség van arra, hogy a zászló iránti tiszteletre felhívja a figyelmet? Talán nem részesül itt a nemzet zászlója abban a tiszteletben, amely megilleti?

Ha szétnézünk a világban, azt látjuk, hogy éppen a művelt népek tisztelik különösen a nemzeti lobogót s általában a nemzeti érzés jelképes alkotásait, s azonnal hozzátéhetjük, hogy nemcsak a legyőzöttek mondott államok, hanem a győzők is. Így a világháborúból győztesként kikerült franciák, olaszok és angolok szinte versengenek egymással a nemzeti zászló iránti tiszteletben. A francia fővárosban, Párisban, ha az utcán katonacsapat vonul végig s előtte viszik a nemzeti lobogót, mindenki megáll s kalaplevéve tiszteleg a zászló előtt. Ugyanebben a városban nincsen templom, amelynek falában márványtábla nem hirdetné az arra járóknak s az idegeneknek, hogy kik azok, akik életüket adták a hazáért. S minden márványtábla a nemzeti zászló színeivel van koszoruzva.

Az olaszok fővárosában, Rómában a főtéren, a Capitóliumon ma is ott láthatók a hagyományra emlékeztető sas és farkasok, amely szerint a város alapítása azon a helyen történt, ahol Rea Silvia ikergyermekeit egy nőstényfarkas feltalálta és táplálta addig, amíg egy pásztor rájuk nem talált s hazavive föl nem nevelte őket.

A hatalmas Anglia legnagyobb templomában pompás emlék áll a világháború »Névtelen hőse« emlékére, amely előtt tisztelegve megy el minden angol s közben kegyelettel gondol a hazáért elhaltakra. A világháború befejezésének évfordulóján pedig az egész hatalmas angol birodalomban 2 percre megáll minden forgalom, a hajók a nyílt tengeren, a vasutak, a villamosok, a gépkocsik, kocsik és a járókelők ut közben, hogy lehajtott fővel áldozzanak a haza hőseinek s mindazok a szülők, akiknek családjában elesett hős van, e napon nemzeti színű szalagot viselnek keblükön.

Nálunk — fájdalom — mintha még nem volna kifejlődve a nemzeti zászló iránti tisztelet. Hány-szor látjuk, hogy nagy nemzeti ünnepeinken csupaszak a házak s itt-ott lenget a szél egy-egy nemzeti zászlót. Ha valami nagy

ünnepe van a nemzetnek, városnak, külön fel kell szólítani a házak tulajdonosait, hogy lobogózzák fel házaikat.

Bizony, szomorú, de meg kell mondanunk nyíltan, hogy nálunk még nem elég erős a nemzeti öntudat érzése. Különösen nem az az ifjúságban. Éppen ezért jöttünk el ide, most, a tanév megkezdése előtt községünk Országzászlója elé, hogy példánkkal keltsünk figyelmet a nemzet szent jelvénye előtt, amely ma itt áll félárbócra huzva, jelképéül nemzeti gyászunknak.

Ez az Országzászló arra figyelmeztet bennünket, hogy vegyük fel a harcot a kishitőség ellen! Hányan vannak, akik azt mondják egyre: mit akarunk mi a világ többi nagy népe között, hiszen mi kis nemzet vagyunk! Bizony, meg kell mondanunk itt, nyilvánosan, nem igaz az, amit az ilyenek mondanak, ez nemzetrontó hazugság!

Vagy csakugyan olyan törpe, kicsi, utolsó nép volnánk, amilyenek a kishitűek mondják, gondolják nemzetünket? Ó nem! Bizonyítja ezt a tárgyilagos statisztika, amely azt mondja, hogy Európa 31 nemzete között a nyolcadik helyen állunk lélekszáma s 22 nemzet még utánunk következik! Miért hát a kishitőség, amikor a számok mást mondanak? Vagy gondoljunk csak arra, hogy a világháború után az alig 6 milliónyi cseh-morva nép birodalmat tudott magának alapítani! Ugyanígy az 5 és félmilliónyi szerbség megalkotta Nagyszerbiáját, amit ma Jugoszlávia néven ismerünk, vagy az alig 8 milliónyi románok megcsinálhatta »Nagyromániát!« Ha mindez igaz, pedig igaz, akkor miért esünk kétségbe mi, 9 milliónyi magyarok, azon, hogy kevesen vagyunk?! Nem igaz tehát az, hogy kis, törpe nemzet vagyunk!

De nézzük csak az 5—6 milliós holland vagy belga nemzetet: világpolitikai tényező lett, amelyet semmiféle világtörténelmi eseménynél számításán kívül hagyni nem lehet. Igen! Nem a lakosság lélekszáma, hanem a lakosság erős nemzeti érzése teszi nagyvá, hatalmassá a nemzeteket!

Gondoljunk csak a világtörténelemben nem egyedül álló maratoni csatára, ahol a tizezernyi talpig görög harcos szétverte a tizszerannyi perzsa sereget, amelyet nem a hazaszeretet mindennél erősebb érzése, hanem a zsold, a bér állított szembe az ellenséggel! Ugyanez az érzés élt honvédjaink szívében, mikor a Kárpátok gerincén feltartóztatták a számra sokkal nagyobb orosz »gőzhengert«.

Amilyen káros azonban azt hangoztatnunk, hogy kis, törpe nép vagyunk, éppen olyan kevésbé volna célszerű, ha elbiznánk magunkat. Nem, ezt sem szabad tennünk! Hallgassuk csak, mit mondtak rólunk nagy elődeink. Zrínyi Miklós, a szigetvári hős halhatatlan dédunokája, a

szintén nagy hadvezér azt mondta: egy nemzetnél sem vagyunk alábbvalóak!

Hogy értsük ezt? Ugy, hogy nemcsak számarányunknál, hanem műveltségünkénél fogva sem állunk hátrább sok nemzetnél. Vagy mutassunk rá azon tudósokra, akiket ismer és elismer az egész világ tudományos élete? Nem tudnánk itt őket, valamennyit felsorolni, csak a legnagyobbakat emlitjük fel ez alkalommal. Az egész világon elterjedt gyűjtő feltalálója a magyar Irinyi volt, a gőzgép fejlődésének igazi előmozdítója a dinamó elvét feltaláló magyar Jedlik Ányos volt. A röntgenátvilágítást, amiről mindannyian hallottatok már, a szintén magyar Lénárt Fülöp találta fel. Vagy említsük itt a világhírű magyar tudósnak, Eötvös Lorántnak nevét, akinek készülékét használják ma mindenhol, ahol a föld mélyében rejlő kőolajat kutatják? Kandó Elek tudósunk villamos motorját nemcsak hazánkban, hanem Indiában s Braziliában is használják. A világhírű amerikai Ford gépkocsigyár vezetője a magyar Galambos, de a nemrég elhunyt világhírű felfedező, Edison leglelkesebb munkatársa is magyar volt, Tesla Ferenc. De nem folytatom tovább a sort, hiszen végelelhatatlan a magyar tudósok sora, bár mindnyájan tudjuk, hogy a magyar tudományos kutatóknak hirül sem áll olyan anyagi fedezet rendelkezésükre, mint más nemzetekben.

Vagy mutassunk rá világhíres íróinkra, költőinkre? Hát említsük meg akkor halhatatlan Petőfinket, kinek költeményeit ma már 44 nyelven olvassák és gyönyörködnek bennök! De ott van Jókai Mór, Mikszáth Kálmán is, kiknek regényeit szerte a világon olvassák. Madách Imre nagyszerű művét: Az ember tragédiáját most indítottuk el a világhír felé, mivel idegen országok versengenek előadásáért.

De a művészetek terén sem állunk hátrább más nemzeteknél. Vagy említsük itt a világhírű Munkácsi Mihályt, Benczur Gyulát, kiknek képei ma amerikai milliomosok szobáinak falát díszítik? A zenében ott látjuk az utolérhetetlen Liszt Ferencet, vagy a színházakban hol nem játszószák a magyar származású Lehár Ferenc és Kálmán Imre zenés darabjait?

Utoljára hagytam, mert talán ezt ismerik a legtöbben közületek, a sportot. Vagy ki nem emlékeznék még a legutóbbi olimpiai játékokon elért nagy-nagy sikerünkre, amikor ott, a berlini küzdőtéren 51 nemzet legjobb fiai között mi, a kis népnek nevezett magyarság az előkelő harmadik helyet vívtuk ki magunknak, hátunk mögött hagyva az angolokat, franciákat, olaszokat, a sokmillió japán nemzetet.

Bizony, nem szabad elcsüggednünk ma sem, hogy csak 9 millió magyar testvérünk él most a magyar határok között! Igaza volt Zrinyi Miklósnak: Egy nemzetnél sem vagyunk alábbvalóak!

A magyar nemzet jelképe pedig nemzeti zászlónk, amely előtt állunk!

Mi a zászló, a lobogó? A szemnek egy darab selyem, de a léleknek több ennél, sokkal több! Nemzetünk, magyar hazánk legbecsesebb, legszentebb jelképe! Ahol a nemzeti zászló van: ott jelen van az egész magyar nemzet is! Ott volt a Kárpátok ormán ezer évig s hirdette a magyar élniakarást! Ott járt elől a harcokban, amikor Hunyadi János, Mátyás híres fekete serege élén vitték győzelemről győzelemre, de ott lobogott Szigetváron, Eger büszke vársáncán is, éppugy, mint a szabadságharc hős honvédainak sora előtt, vagy Budavár visszafoglalásánál... Ott lobogtatta a szél a tengeren, a magyar hajókon s azt hirdette mindenhol: Ne bánts a magyart!

Drága, szent jelvényünk! Hányan estek el alattad, védelmezésed közben! Hányan rohantak alattad s utánad száz halálba, amikor így kívánta a haza! Muzeumaink tele vannak tépeft, rongyolt zászlókkal, de valamennyi szent nekünk, mert magyar testvéreink százai, ezrei ontották vérüket alattuk s érettük: magyar hazánkért, érettünk, akik magyarok vagyunk!

Minden népnek, nemzetnek megvan a maga nemzeti zászlószíne. A mienk a legszebb talán valamennyi között: piros-fehér-zöld! Mit jelentenek e színek?

A piros, a vér színe eszünkbe juttatja a hazánkért s az európai népek békés életéért feláldozott tengernyi magyar vért, amely mindig hullott ezer év óta. A piros szín azt hirdeti a világnak, hogy ez a nemzet vértanu nemzet, fiai vére, vértanuhalála tartotta fenn egy évezreden át! Azért piros a lobogónk színe, mert azok vére festette ilyenné, akik érte s alatta estek el!

A fehér szín azt a sok tiszta és szent áldozatot jelenti, amelyet a gondolat és eszmék hősei adtak hazánkért, az emberiség boldogulásáért. A fehér a magyar becsület színe, a makulátlan becsületé, amely soha nem tudott másként cselekedni, csak becsületesen!

A zöld az örök reménység színe. Hova is lett volna a mi szegény, annyit szenvedett nemzetünk a reménység nélkül, hiszen annyi kálváriát jártunk már egy évezred alatt. Ám a reménység mindig új szárnyakat adott népünknek, nem volt olyan Mohi, Mohács, Világos, amely után fel nem támadt volna a magyar. Ezért hiszünk rendületlenül a trianoni sirból való feltámadásban is!

Ime, erre tanít bennünket a magyar zászló! Egy év-

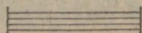
ezred tengernyi magyar vére, könnye, veritéke, önfeláldozó becsülete s törhetetlen reménysége néz le róla reánk! Tisztelettel legyünk tehát iránta, hiszen ezeréves multunkat, őseinket, saját magunkat tiszteljük benne!

Egy olasz hadvezér mondotta: A lélek erősebb a sorsnál! Azt jelenti ez, hogy hiába irták meg Trianonban halálos ítéletünket, hiába akarták sirba tenni az ezeréves Magyarországot, ha van még bennünk lélek, tüzes, Istenben bizó, hazánkat szerető igaz magyar lélek, akkor nem győzhet le bennünket soha senki s lesz még egyszer ünnep a világon, ott fog még lengeni a magyar lobogó a Kárpátok ormán s az Adria hullámain ringatozó magyar hajókon.

Ki lesz a vezérünk? Az a sok hős magyar, aki e zászló alatt adta életét hazánkért, értünk. Ott járnak előttünk ezeréves történelmünk halhatatlan hősei s ők vezetnek bennünket a végső diadalra!

Nemzeti lobogónk, járj előttünk mindig, mindenkor s mi hűen, őseinkhez méltón követünk Téged békében és harcban, két kezünk, eszünk munkájával s fegyverrel kezünkben, mert méltók akarunk lenni őseinkhez! Benned tiszteljük multunkat, általad küzdjük meg nagy harcunkat feltámadásunkért s Benned látjuk boldogabb jövőnket, amely újabb évezredek felé vezet!

Adja Isten, hogy úgy legyen!

A magyar lobogó

*Tudjátok, mi a magyar lobogó?
És rajta cimerünk: a négy folyó,
A hármas hegy és a Szentkorona?
Király fejét sem fedte szebb soha.
Tudjátok, hogy e zászló mit jelent,
Ha friss szellőben vígan messzi leng?
Tünet ezredévbe intő kéz mutat:
Nézd, magyar, nézd nagy, hősi multadat!*

*E zászló lengett sok, dicső csatán
Győzelmi jelként büszke vár fokán.
És mikor a vár elhullt, elveszett,
Rab magyar óvta fájó sziv felett.
Tudjátok, mit jelent, ha csüggedőn
Leejtí szárnyát kint a temetőn,
Ahol virágos hőssirok alatt
Apák, fiúk ezrei nyugszanak?*